

Nr 201.

Godkänd av första kammaren den 18 maj 1921.

Godkänd av andra kammaren den 18 maj 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1921 års klass jämte en i ämnet väckt motion.

(Sammansatta stats- och andra lagutskottets utlåtande nr 3.

Till Konungen.

Uti en den 8 april 1921 dagtecknad proposition, nr 346, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag till

lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1921 års klass.

Utan hinder av vad gällande värnpliktslag därom stadgar förordnas härigenom som följer:

§ 1.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, med undantag av dem, som omnämnas i § 27 mom. 1 B och C värnpliktslagen samt i § 3 denna lag, äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan angives, nämligen:

a) vid *fotfolket* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 150 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde året;

b) vid *rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet* samt *fästningsartilleriet å Karlsborg* i sammanlagt 255 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 185 dagar, antingen i en följd med början under första eller andra året eller ock i två omgångar under de två första åren, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 35 dagar under vart och ett av andra och tredje åren;

c) vid *fästningsartilleriet i Boden* och *fästningsingenjörtrupperna* i sammanlagt 255 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 195 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 30 dagar under vart och ett av tredje och fjärde åren;

d) vid *fältingenjör- och fälttelegraftrupperna* i sammanlagt 255 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 195 dagar, antingen i en följd med början under första eller andra året eller ock i två omgångar under de två första åren, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 30 dagar under vart och ett av andra och tredje åren;

e) vid *trängen* och *intendenturtrupperna* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

vid *trängen i egentlig trängtjänst* och *i sjukbärartjänst*:

med en första tjänstgöring om 150 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde eller femte året;

vid *trängen i egentlig sjukvårdstjänst*:

med en första tjänstgöring om 175 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 25 dagar under vardera av andra och fjärde åren; samt

vid *intendenturtrupperna*:

med en första tjänstgöring om 200 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 25 dagar under fjärde året;
f) vid *marinen* i nedan angivna antal dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

av de till *allmän tjänst* eller *sjötjänst* inskrivna i 255 dagar i en följd med början under första eller andra året,

av de till *stationstjänst* inskrivna i 225 dagar i en följd med början under första eller andra året samt

av de till *kustartilleritjänst* inskrivna i sammanlagt 255 dagar, med en första tjänstgöring om 220 dagar, som tager sin början under första eller andra året, och med en repetitions-(regements-)övning om 35 dagar under fjärde året.

§ 2.

Av fotfolket tilldelade vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass uttagas högst 20 procent för utbildning till underbefäl eller fackmän.

§ 3.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, som jämlikt bestämmelserna i § 2 denna lag vid fotfolket eller i § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen vid trängen och intendenturtrupperna uttagits för utbildning till underbefäl eller fackmän, äro skyldiga att för sin utbildning tjänstgöra i sammanlagt 285 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

a) vid *fotfolket*:

med en första tjänstgöring om 210 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde året; samt

b) vid *trängen* och *intendenturtrupperna*:

med en första tjänstgöring om 210 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde eller femte året.

§ 4.

Oavsett vad i §§ 1 och 3 stadgas angående utbildningstidens längd och fördelning, skall för där omförmälda värnpliktiga, som påbörja första tjänstgöringen (tjänstgöring i en följd) under första året, denna ökas med 30 dagar.

§ 5.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, som omnämnas i § 27 mom. 1 B och C värnpliktslagen, äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att under fredstid för sin utbildning tjänstgöra i sammanlagt 365 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

a) vid *hären*:

med en första tjänstgöring om minst 330 dagar, som uppdelas på första och andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning under andra året;

b) vid *marinen*:

i annan tjänst än kustartilleritjänst i en följd med början under första året, samt

i kustartilleritjänst med en första tjänstgöring om 330 dagar, som uppdelas på första och andra året, och med en repetitions-(regements-)övning om 35 dagar under tredje året.

§ 6.

Oavsett vad i §§ 1, 3, 4 och 5 stadgas angående utbildningstidens längd och fördelning, äro där omförmälda värnpliktiga, tilldelade fotfolket, rytteriet, fält- och positionsartilleriet, fästningsartilleriet å Karlsborg samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna, skyldiga att, därest Konungen det förordnar, deltaga i en särskild vinterrepetitionsövning om 35 dagar före utgången av tredje eller fjärde året.

Värnpliktiga, vilka deltagit i övning, som i denna § avses, befrias från en av de i §§ 1, 3 och 5 föreskrivna repetitions-(regements-)övningar.

§ 7.

Icke vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att, på sätt Konungen närmare förordnar, under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan angives, nämligen:

a) icke vapenföra, som omförmälas i § 27 mom. 2 A värnpliktslagen, i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring skall fullgöras antingen i en följd med början under första eller andra året eller ock i två omgångar under de tre första åren, samt

b) icke vapenföra, som omförmälas i § 27 mom. 2 B och C värnpliktslagen, i 275 dagar i en följd med början under första eller andra året.

§ 8.

Därest, på sätt Konungen närmare förordnar, hemförlovning av värnpliktiga skall äga rum viss tid under pågående tjänstgöring, äger värnpliktig, som sådant åstundar, efter därom hos vederbörande militärmyndighet gjord framställning, kvarstanna i tjänstgöring intill utgången av den tjänstgöringsperiod, till vilken han inkallats.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Uti förevarande ämne har framställning även gjorts uti en inom andra kammaren av herr *P. Albin Hansson* i Stockholm väckt motion, nr 18, däruti hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag till

lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1921 års klass.

Utan hinder av vad gällande värnpliktslag därom stadgar förordnas härigenom som följer:

§ 1.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, med undantag av dem, som omnämnas i § 27 mom. 1 B och C värnpliktslagen samt i § 2 denna lag, äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan angives, nämligen:

a) vid *fotfolket* i sammanlagt 165 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 90 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde året;

b) vid *rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet* samt *fästningsartilleriet å Karlsborg* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 155 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 35 dagar under vart och ett av andra och tredje åren;

c) vid *fästningsartilleriet i Boden* och *fästningsingenjörtrupperna* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 165 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 30 dagar under vart och ett av tredje och fjärde åren;

d) vid *fältingenjör- och fälttelegraftrupperna* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 165 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 30 dagar under vart och ett av andra och tredje åren;

e) vid *trängen* och *intendenturtrupperna* i sammanlagt 165 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

vid *trängen i egentlig trängtjänst* och *i sjukbärartjänst*:

med en första tjänstgöring om 90 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde eller femte året;

vid *trängen i egentlig sjukvårdstjänst*:

med en första tjänstgöring om 115 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 25 dagar under vardera av andra och fjärde åren, samt

vid *intendenturtrupperna*:

med en första tjänstgöring om 140 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 25 dagar under fjärde året;

f) vid *marinen* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

av de i *allmän tjänst*, *sjötjänst* eller *stationstjänst* inskrivna i en följd med början under första eller andra året, samt
av de i *kustartilleritjänst* inskrivna:
med en första tjänstgöring om 190 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt
med en repetitionsövning om 35 dagar under fjärde året.

§ 2.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, som jämlikt bestämmelserna i § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen vid fotfolket, trängen och intendenturtrupperna uttagits för utbildning till underbefäl eller fackmän, äro skyldiga att för sin utbildning tjänstgöra i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:
vid *fotfolket*:

med en första tjänstgöring om 150 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde året, samt

vid *trängen* och *intendenturtrupperna*:

med en första tjänstgöring om 150 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde eller femte året.

§ 3.

Oavsett vad ovan i §§ 1 och 2 stadgas angående utbildningstidens längd och fördelning, skall för vapenföra värnpliktiga, som påbörja första tjänstgöringen (tjänstgöring i en följd) under första året, denna ökas med 30 dagar.

§ 4.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, som omnämnas i § 27 mom. 1 B och C värnpliktslagen, äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan anges, nämligen:

a) vid *hären* i sammanlagt 330 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om minst 295 dagar, som uppdelas på första och andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning under andra året;

b) vid *marinen* i 330 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

i aunan tjänst än kustartilleritjänst i en följd med början under första året, samt

i kustartilleritjänst med en första tjänstgöring om 295 dagar, som tager sin början under första året, och med en repetitions-(regements-)övning om 35 dagar under tredje året.

§ 5.

Icke vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att, på sätt Konungen närmare förordnar, under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan angives, nämligen:

a) icke vapenföra, som omförmälas i § 27 mom. 2 A värnpliktslagen, i sammanlagt 165 dagar, vilken tjänstgöring skall fullgöras antingen i en följd med början under första eller andra året eller ock med en första och en andra tjänstgöring under de tre första åren, samt

b) icke vapenföra, som omförmälas i § 27 mom. 2 B och C värnpliktslagen, i 275 dagar i en följd med början under första eller andra året.

§ 6.

I den mån sådant finnes för utbildningsarbetets ändamålsenliga drivande samt erforderlig häst- och materielvård oundgängligen nödigt, må Konungen beordra erforderligt antal fotfolket tilldelade vapenföra värnpliktiga att vid härens specialvapen och marinen fullgöra dem enligt § 1 a) åliggande tjänstgöring med 195 dagar i en följd.

§ 7.

Därest, på sätt Konungen närmare förordnar, hemförlovning av värnpliktiga skall äga rum viss tid under pågående tjänstgöring, äger värnpliktig, som sådant åstundar, efter därom hos vederbörande militärmyndighet gjord framställning, kvarstanna i tjänstgöring intill utgången av den tjänstgöringsperiod, till vilken han inkallats.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Uti ett den 4 maj 1920 avgivit betänkande framlade den av Eders Kungl. Maj:t tillsatta s. k. försvarsrevisionen — i avvaktan på resultatet av den förestående allmänna revisionen av vårt försvarsväsende — förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1920 års klass. Ifrågasvarande förslag innebar i huvudsak, att — fränsett reservtruppövning och landstormsövning — den sammanlagda utbildningstiden i övrigt skulle nedsättas:

Frågans
behandling
vid 1920 års
riksdag.

För vapenföra värnpliktiga i allmänhet:

- vid *fotfolket* från 340 dagar till 180 dagar;
- » *rytteriet, artilleriet och ingenjörtrupperna* från 365 dagar till 240 dagar;
 - » *trängen och intendenturtrupperna* från 240 dagar till 180 dagar;
 - » *marinen i allmän tjänst, sjötjänst och stationstjänst* från 360 dagar till 240 dagar, samt
 - » *marinen i kustartilleritjänst* från 365 dagar till 240 dagar.

För underbefäl och fackmän:

- vid *fotfolket* från 400 dagar till 240 dagar samt
- » *trängen och intendenturtrupperna* från 365 dagar till 240 dagar.

För vapenföra studenter och likställda:

- vid *hären* från 485 dagar till 365 dagar, samt
- » *marinen* från 500 dagar till likaledes 365 dagar.

För icke vapenföra:

- för *icke vapenföra i allmänhet* från 240 dagar till 180 dagar samt
- » *icke vapenföra studenter och likställda* från 365 dagar (sjökaptenen, styrmän och maskinister 360 dagar) till 275 dagar.

Uti sitt betänkande framhöll försvarsrevisionen, att därest det s. k. provisoriet skulle komma att beröra även följande årsklasser värnpliktiga,

revisionen förutsatte, att den föreslagna lagens bestämmelser komme att vinna tillämpning jämväl å dessa.

På grundvalen av det utav revisionen framlagda betänkandet utarbetades och framlades i proposition, nr 430, för 1920 års riksdag förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga ur 1920 års klass. Ifrågavarande förslag avvek från det av försvarsrevisionen uppgjorda huvudsakligen därutinnan, att — med undantag för icke vapenföra studenter och likställda — den sammanlagda tjänstgöringstiden ytterligare minskats med 35 dagar för vapenföra studenter och likställda samt med 30 dagar för samtliga övriga värnpliktskategorier.

Vid ärendets behandling inom riksdagen biföll andra kammaren Kungl. Maj:ts förslag, under det att första kammaren för sin del antog det av försvarsrevisionen uppgjorda, av enskilda motionärer inom riksdagen framförda förslaget. Sedan vederbörande utskott härefter framlagt förslag till sammanjämkning av kamrarnas sålunda fattade skiljaktiga beslut, blev detta förslag av båda kamrarna bifallet och av Kungl. Maj:ten den 22 juni 1920 såsom lag utfärdat (Svensk författningssamling nr 372).

Enligt denna lag har utbildningstiden för värnpliktiga av 1920 års klass nedsatts

För vapenföra värnpliktiga i allmänhet:

- vid *fotfolket* från 340 dagar till 165 dagar,
 » *rytteriet, artilleriet och ingenjörtrupperna* från 365 dagar till 225 dagar,
 » *trängen och intendenturtrupperna* från 240 dagar till 165 dagar,
 » *marinen i allmän tjänst, sjötjänst och stationstjänst* från 360 dagar till 225 dagar, samt
 » *marinen i kustartilleritjänst* från 365 dagar till 225 dagar.

För underbefäl och fackmän:

- vid *fotfolket* från 400 dagar till 225 dagar, samt
 » *trängen och intendenturtrupperna* från 365 dagar till likaledes 225 dagar.

För vapenföra studenter och likställda:

- vid *hären* från 485 dagar till 330 dagar, samt
 » *marinen* från 500 dagar till likaledes 330 dagar.

För icke vapenföra:

för icke vapenföra i allmänhet från 240 dagar till 165 dagar samt
 » icke vapenföra studenter och likställda från 365 dagar (sjökaptener, styrmän och maskinister 360 dagar) till 275 dagar.

Inkallelsen av de värnpliktiga är avsedd att ske sålunda, att huvuddelen fullgör första tjänstgöringen under sommarhalvåret och en mindre del under vinterhalvåret. För att de kontingenter vapenföra värnpliktiga, vilka fullgöra första tjänstgöringen under vintern, må erhålla en någorlunda nöjaktig med somargruppen jämförlig utbildning, stadgas i lagen, att tjänstgöringen skall för dessa kontingenter ökas med 30 dagar.

Slutligen innehåller lagen ett stadgande därom, att i den mån sådant finnes för utbildningsarbetets ändamålsenliga bedrivande samt erforderlig häst- och materielvård oundgängligen nödigt, Konungen må beordra erforderligt antal fotfolket tilldelade vapenföra värnpliktiga att vid härens specialvapen och marinen fullgöra dem åliggande värnpliktstjänstgöring med 195 dagar i en följd.

Under framhållande av att det finge anses oundvikligt att inskränka värnpliktstjänstgöringen även för 1921 års klass under det mått, som angåves i 1914 års värnpliktslag, men att erfarenheterna från det sista utbildningsåret och, vad beträffade armén, särskilt från övningarna hösten 1920 klart och otvetydigt visat, att väsentliga ökningar vore erforderliga i de utbildningstider, vilka gällde för 1920 års klass, därest försvarets organisation skulle i enlighet med statsmakternas beslut kunna vidmakthållas under provisorietiden och därest det mått av krigsberedskap, som under nuvarande förhållanden måste anses oundgängligt, skulle kunna bibehållas, har nu Eders Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1921 års klass. Ifrågavarande förslag innebär huvudsakligen följande avvikelser från vad som av nästlidet års riksdag beslöts beträffande värnpliktiga av 1920 års klass.

Innebörden av
 nu föreliggande
 förslag.

1:o) Med undantag för marinen i stationstjänst tilldelade vapenföra värnpliktiga i allmänhet ävensom för icke vapenföra studenter och likställda utsträcker tjänstgöringstiden för samtliga övriga kategorier värnpliktiga, nämligen

för fotfolket, trängen och intendenturtrupperna tilldelade vapenföra värnpliktiga i allmänhet (underbefäl och fackmän inberäknade) ävensom för samtliga icke vapenföra i allmänhet med 60 dagar,

för rytteriet, artilleriet, ingenjörtrupperna och marinen tilldelade vapenföra värnpliktiga i allmänhet med 30 dagar, samt

för vapenföra studenter och likställda med 25 dagar;

2:o) Fotfolket, rytteriet, fält- och positionsartilleriet, fästningsartilleriet å Karlsborg samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna tilldelade vapenföra värnpliktiga skola vara skyldiga att, mot befrielse från en av de vanliga repetitionsövningarna, deltaga i en särskild vinterrepetitionsövning om 35 dagar;

3:o) Något beordrande av vapenföra värnpliktiga från fotfolket att vid härens specialvapen och marinen fullgöra dem åliggande tjänstgöring skall icke vidare förekomma, samt

4:o) Uttagningen av vapenföra värnpliktiga för utbildning till underbefäl eller fackmän höjes vid fotfolket från högst 14 procent till högst 20 procent.

Under framhållande att det, i enlighet med försvarsrevisionens förenämnda uttalande, varit en allmän uppfattning inom riksdagen, att beslutet rörande 1920 års klass skulle komma att tillämpas även å den eller de övriga årsklasser värnpliktiga, som fölle inom ramen för det s. k. provisoriet, har herr Hansson i sin förenämnda motion föreslagit, att utbildningstiden för värnpliktiga av 1921 års klass måtte bestämmas i enlighet med vad som beslutats i fråga om värnpliktiga av 1920 års klass.

De närmare skiljaktigheterna mellan Eders Kungl. Maj:ts och motionärens förslag beträffande tjänstgöringstidens längd och fördelning framgå av nedanstående sammanställning.

Värnpliktskategorier och truppslag.	Första tjänstgöring (tjänstgöring i en följd. ¹⁾)	Repetitionsövningar (antal och längd).	Summa dagar.
Vapenföra värnpliktiga i allmänhet:			
Fotfolket.....	{Kungl. Maj:t 150 Motionären 90}	3 × 25 3 × 25	225 165
Ryttieriet och artilleriet utom Bodens artilleriregemente.....	{Kungl. Maj:t 185 Motionären 155}	2 × 35 2 × 35	255 225
Bodens artilleriregemente och ingenjörtrupperna.....	{Kungl. Maj:t 195 Motionären 165}	2 × 30 2 × 30	255 225
Trängen i egentlig trängtjänst och sjukbärartjänst.....	{Kungl. Maj:t 150 Motionären 90}	3 × 25 3 × 25	225 165
Trängen i egentlig sjukvårdstjänst.....	{Kungl. Maj:t 175 Motionären 115}	2 × 25 2 × 25	225 165
Intendenturtrupperna.....	{Kungl. Maj:t 200 Motionären 140}	1 × 25 1 × 25	225 165
Marinen i allmän tjänst och sjöttjänst.....	{Kungl. Maj:t 255 Motionären 225}	— —	255 225
Marinen i stationstjänst.....	{Kungl. Maj:t 225 Motionären 225}	— —	225 225
Marinen i kustartilleritjänst.....	{Kungl. Maj:t 220 Motionären 190}	1 × 35 1 × 35	255 225
Underbefäl och fackmän:			
Vid fotfolket, trängen och intendenturtrupperna.....	{Kungl. Maj:t 210 Motionären 150}	3 × 25 3 × 25	285 225
Vapenföra studenter och likställda:			
Hären tilldelade.....	{Kungl. Maj:t { 340 (resp. 335, 330) Motionären { 205 (resp. 200, 195)}	1 × 25 (resp. 30, 35) 1 × 25 (resp. 30, 35)	365 330
Marinen i annan tjänst än kustartilleriets tjänst.....	{Kungl. Maj:t 365 Motionären 330}	— —	365 330
Marinen i kustartilleritjänst.....	{Kungl. Maj:t 330 Motionären 295}	1 × 35 1 × 35	365 330
Icke vapenföra värnpliktiga:			
Icke vapenföra i allmänhet.....	{Kungl. Maj:t 225 Motionären 165}	— —	225 165
Studenter och likställda.....	{Kungl. Maj:t 275 Motionären 275}	— —	275 275

¹⁾ För dem, som börja tjänstgöringen under första året, ökas utbildningstiden med 30 dagar.

Riksdagens
uttalande.

Såsom förut nämnts, utgick försvarsrevisionen vid avgivande av sitt förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1920 års klass från den förutsättningen, att därest provisoriet skulle komma att beröra även följande årsklasser värnpliktiga, nämnda lags bestämmelser komme att vinna tillämpning jämväl å dessa. Visserligen blev nämnda förslag icke av riksdagen oförändrat antaget — den av kamrarna slutligen antagna lagen avviker från försvarsrevisionens förslag i så måtto, att utbildningstiden bestämts för vapenföra studenter och likställda 35 dagar och för samtliga övriga grupper värnpliktiga, med undantag av icke vapenföra studenter och likställda, 15 dagar kortare än försvarsrevisionen föreslagit — men inom riksdagen var, såsom motionären erinrat, den uppfattningen helt visst allmän, att vad som sålunda beslutats i fråga om utbildningstiden för värnpliktiga av 1920 års klass skulle tillämpas å samtliga de årsklasser, som provisoriet kunde komma att omfatta. Även riksdagen håller före, att någon avvikelse icke nu bör ske från vad som av nästlidet års riksdag i ämnet beslutats. Ett ytterligare skäl för denna sin ståndpunkt finner riksdagen i de för närvarande rådande statsfinansiella förhållandena, vilka med nödvändighet kräva en begränsning av statsutgifterna. Enligt vad riksdagen inhämtat, skulle antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag komma att ökas med i runt tal 1,670,000 dagar. Då statens direkta utgifter för de värnpliktigas avlöning och underhåll för närvarande belöpa sig till 3 kronor 30 öre för man och dag och för år 1922 torde böra beräknas till omkring 3 kronor, skulle således merkostnaden uppgå till i runt tal 5,000,000 kronor. Att belasta budgeten med ett så avsevärt belopp, finner riksdagen sig icke kunna tillstyrka. Riksdagen får därför anmäla, att riksdagen, under förklarande att Eders Kungl. Maj:ts i propositionen nr 346 framlagda förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick antagas, med anledning av den av herr Hansson i Stockholm i andra kammaren avgivna motionen nr 18, för sin del antagit följande

Förslag

till

Lag

om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1921 års klass.

Utan hinder av vad gällande värnpliktslag därom stadgar förordnas härigenom som följer:

§ 1.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, med undantag av dem, som omnämnas i § 27 mom. 1 B och C värnpliktslagen samt i § 2 denna lag, äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan anges, nämligen:

a) vid *fotfolket* i sammanlagt 165 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 90 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde året;

b) vid *rytteriet*, *fältartilleriet*, *positionsartilleriet* samt *fästningsartilleriet å Karlsborg* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 155 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 35 dagar under vart och ett av andra och tredje åren;

c) vid *fästningsartilleriet i Boden* och *fästningsingenjörtrupperna* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 165 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 30 dagar under vart och ett av tredje och fjärde åren;

d) vid *fältingenjör- och fälttelegraftrupperna* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om 165 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 30 dagar under vart och ett av andra och tredje åren;

e) vid *trängen* och *intendenturtrupperna* i sammanlagt 165 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

vid *trängen i egentlig trängtjänst* och *i sjukbärartjänst*:

med en första tjänstgöring om 90 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde eller femte året;

vid *trängen i egentlig sjukvårdstjänst*:

med en första tjänstgöring om 115 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 25 dagar under vardera av andra och fjärde åren, samt

vid *intendenturtrupperna*:

med en första tjänstgöring om 140 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning om 25 dagar under fjärde året;

f) vid *marinen* i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

av de i *allmän tjänst*, *sjötjänst* eller *stationstjänst* inskrivna i en följd med början under första eller andra året, samt

av de i *kustartilleritjänst* inskrivna:

med en första tjänstgöring om 190 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med en repetitionsövning om 35 dagar under fjärde året.

§ 2.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, som jämlikt bestämmelserna i § 26 mom. 2 och 3 värnpliktslagen vid fotfolket, trängen och intendenturtrupperna uttagits för utbildning till underbefäl eller fackmän, äro skyldiga att för sin utbildning tjänstgöra i sammanlagt 225 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

vid *fotfolket*:

med en första tjänstgöring om 150 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde året, samt

vid *trängen* och *intendenturtrupperna*:

med en första tjänstgöring om 150 dagar, som tager sin början under första eller andra året, samt

med tre repetitions-(regements-)övningar, var och en om 25 dagar, före utgången av fjärde eller femte året.

§ 3.

Oavsett vad ovan i §§ 1 och 2 stadgas angående utbildningstidens längd och fördelning, skall för vapenföra värnpliktiga, som påbörja första tjänstgöringen (tjänstgöring i en följd) under första året, denna ökas med 30 dagar.

§ 4.

Vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass, som omnämnas i § 27 mom. 1 B och C värnpliktslagen, äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan angives, nämligen:

a) vid *hären* i sammanlagt 330 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring om minst 295 dagar, som uppdelas på första och andra året, samt

med en repetitions-(regements-)övning under andra året;

b) vid *marinen* i 330 dagar, vilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

i annan tjänst än kustartilleritjänst i en följd med början under första året, samt

i kustartilleritjänst med en första tjänstgöring om 295 dagar, som tager sin början under första året, och med en repetitions-(regements-)övning om 35 dagar under tredje året.

§ 5.

Ikke vapenföra värnpliktiga av 1921 års klass äro, sedan de blivit inskrivna, skyldiga att, på sätt Konungen närmare förordnar, under fredstid för sin utbildning tjänstgöra det antal dagar, som nedan angives, nämligen:

a) icke vapenföra, som omförmälas i § 27 mom. 2 A värnpliktslagen, i sammanlagt 165 dagar, vilken tjänstgöring skall fullgöras antingen i en följd med början under första eller andra året eller ock med en första och en andra tjänstgöring under de tre första åren, samt

b) icke vapenföra, som omförmälas i § 27 mom. 2 B och C värnpliktslagen, i 275 dagar i en följd med början under första eller andra året.

§ 6.

I den mån sådant finnes för utbildningsarbetets ändamålsenliga bedrivande samt erforderlig häst- och materielvård oundgängligen nödigt, må Konungen beordra erforderligt antal fotfolket tilldelade vapenföra värnpliktiga att vid härens specialvapen och marinen fullgöra dem enligt § 1 a) åliggande tjänstgöring med 195 dagar i en följd.

§ 7.

Därest, på sätt Konungen närmare förordnar, hemförlovning av värnpliktiga skall äga rum viss tid under pågående tjänstgöring, äger värnpliktig, som sådant åstundar, efter därom hos vederbörande militärmyndighet gjord framställning, kvarstanna i tjänstgöring intill utgången av den tjänstgöringsperiod, till vilken han inkallats.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Stockholm den 18 maj 1921.

Med undersätlig vördnad.
